

komme til at omfatte de faa Arbejdere, der blive ansatte paa denne specielle Route Frederikshavn—Gøteborg. Men jeg synes, at den givne Lejlighed ikke bør forsømmes, og hvis det kunde lykkes at sætte denne Bestemmelse ind til Værn for de Arbejdere, der her er Tale om, kunde det dog være, at dette store og overmægtige Dampskibsselskab vil føle sig lidt betænkelig ved at fare videre, som det har begyndt. Det kunde være, at Staten ogsaa paa de andre Router, hvor den yder de nævnte store Understøttelser, kunde faa en lignende Bestemmelse indsat, men jeg indrømmer, at det forslaar endda kun lidt, saa længe det kun sker paa de Dampskibsrouter, som der her kan være Tale om. Den rette Maade at værne Arbejderne paa, er, at Ministeriet fremkommer med en Lov, hvorefter enhver, ikke blot Arbejderne men alle Borgere, faa deres Forænsningsret og Organisationsret tilsikret.

Jeg skal gøre opmærksom paa et andet Forhold, der er ved at udvikle sig ude i vore Provinsbyer. Det angaar ganske vist ikke den højtærede Minister for offentlige Arbejder, men hans Kollega Indenrigsministeren. Som bekendt er man i flere af vore Provinsbyer begyndt med at oprette Havnelav, og i deres første Paragraf hedder det, at Arbejderne skulle udtræde af deres Fagforening. Disse Havnelav oprettes dels af private, dels kommunalt. Hvad de private angaar, er det meget muligt, at Regeringen ikke kan skride ind, men over for de kommunale Havneanlæg har Regeringen en Myndighed, der kan gøres gældende. Der blev for nylig i Nakskov oprettet et kommunalt Havnelav. Et saadant skal have sin Vedtægt, og saa vidt jeg ved, fordrer Indenrigsministeren, at den skal stadfæstes af ham. Naar der nu fremkommer en saadan Anmodning om at stadfæste en Vedtægt, hvori det forbydes Arbejderne at benytte den Organisationsret, der er tilsikret hver Borger i Grundloven, vil jeg haabe, at den højtærede Minister vil nægte at stadfæste en saadan Vedtægt. Jeg hører ellers ikke til dem, der ønske, at Regeringen skal skride ind mod det kommunale Selvstyre, men naar det kommunale Selvstyre gaar saa vidt, at det krænker de Borgernes i Grundloven tilsikrede Rettigheder, synes jeg, at det er Regeringens Pligt at skride ind. Disse Bemærkninger vedrøre, som sagt, ikke Ministeren for offentlige Arbejder, men Indenrigsministeren. Jeg benytter dog Lejligheden her til at fremsætte dem og haaber,

at de muligvis kunne komme til Indenrigsministerens Kundskab.

Jeg skal til Slut omtale et Samraad, der har været afholdt om Anskaffelsen af et Uddybningsfartøj, der er anslaaet til at koste 175,000 Kr. Der er ingen, der har noget mod denne Bevilling, men man har fra Udvalgets Side ønsket Oplysning om, hvor Fartøjet skulde bygges. Vi have desværre baade i Fjor og i Aar set, at betydelige Statsarbejder ere blevne sendte til Udlandet, medens Arbejdere herhjemme i Tusindvis gaa rundt uden at kunne finde Beskæftigelse og fortjene noget. Det ser da højt mærkeligt ud, at Staten i Fjor sendte Dampfærgerne ned til et tysk Værft og ogsaa i Aar har sendt den store Bevilling paa Feltkanoner, hvor det drejer sig om mange Millioner, til Udlandet, skønt dette Arbejde lige saa godt kunde være udført herhjemme, lige saa billigt, ja, jeg tør paastaa, endnu billigere. Vi have derfor villet spørge den ærede Minister om, hvor han agter at lade dette Fartøj bygge. Saa vidt jeg ved, er det ikke bestilt endnu, og jeg vil haabe, at det ikke vil blive bestilt i Udlandet, men udført paa et indenlandsk Værft.

Rørdam: Uden for Ændringslisten have to ærede Medlemmer og jeg stillet Forslag om at indsætte en ny Post saalydende: „Tilskud til Etablering af et Motorfærgeanlæg mellem Guldborg—Lolland og Guldborg—Falster, 40,000 Kr.“. Jeg skal begynde med at rette en Tak til den ærede Ordfører for hans velvillige Udtalelser om denne Sag. Den har stor Interesse for de paagældende Landsdele. Det vil være det høje Ting bekendt, at Lolland og Falster ere to frugtbare, tæt befolkede Øer, der ere adskilte fra hinanden ved Guldborgsund. Der er over dette Sund kun 2 Forbindelsesveje, nemlig den faste Bro ved Nykøbing og Færgeanlægget mellem Guldborg—Lolland og Guldborg—Falster. Der har fra Beboernes Side gentagne Gange været søgt om at faa Færgeforholdene forbedrede, idet man bl. a. har indgivet Adresser derom og sidste Gang en stor Adresse, underskrevet af talrige Beboere og Sogneraad, Saksjøbing Byraad og Handelsforeningen for Lolland-Falster Stift, om at faa Forholdene forbedrede. Færgen har tidligere været et Monopol, som har tilhørt Stamhuset Venerslund, og Forholdene have været meget daarlige, idet det var en gammel Trækfærge, som tidt ikke kunde komme over, naar der var Is eller stærk Strøm. Des-